İsrail - Filistin Sorunu

İçeriği Yazan: Ozan ÖRMECİ [1] Zaman: Per, 14/10/2010 - 13:00
Yazar: Ozan ÖMERCİ

Yaklaşık bir asırdır dünya siyasal gündeminin ilk sıralarından hiç inmeyen ve çekilen acılar, harcanan hayatlar nedeniyle de oldukça trajik bir konu olan bu sorunu anlamak için, kanımca öncelikle Filistin coğrafyası ve bu sorunun tarihsel gelişimi hakkında bilgi sahibi olmak gerekir. <?xml:namespace prefix = o />

Filistin ya da İsrail olarak adlandırdığımız yer aslında Akdeniz'in doğu kıyısında bulunan küçük bir toprak parçasıdır. Filistin'in güneyinde Mısır, kuzeyinde Lübnan, kuzeydoğusunda Suriye ve Ürdün bulunmaktadır. Günümüzde İsrail'in sahip olduğu topraklar Filistin'in yüzde 78'ini kapsamaktadır. Kalan yüzde 22'lik kesim her ne kadar resmi olarak kabul edilmese de Filistin Devleti'nin elinde bulunmaktadır. Arkeologların

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

çalışmalarına göre Filistin dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olup tarih boyunca pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmıştır. 4. yüzyıla kadar Roma İmparatorluğu kontrolünde kalan Filistin daha sonra Bizans İmparatorluğu'nun kontrolüne girmiş ve bu dönemde var olan yaygın Yahudi inancının yanında Hristiyanlık da Filistin topraklarında yayılmıştır. 7. yüzyıldan başlayarak ise Filistin'de Müslüman hakimiyetinin kurulmaya başlandığını görüyoruz. Selçuklular, Fatımiler, kısa bir süre Haçlılar, daha sonra sırasıyla Eyyübiler, Memluklar (Memlükler) ve 1517 yılından itibaren Osmanlılar bu bölgede hâkimiyeti sağlamışlardır. Bölgenin etnik ve dini yapısı Haçlı Seferleri, 15. yüzyılda yaşanan Musevi göçleri ve daha sonra Napolyon Savaşları nedeniyle daima karışık olmuş ancak özellikle 16. yüzyıldan başlayarak Müslüman etkisi her zaman ağır basmıştır. Üç büyük din tarafından da kutsal sayılan ve İncil'e göre İsrailoğulları'nın yurdu olan Kudüs'ün (Jerusalem) de bu bölgede olması Filistin'in önemini tarih boyunca arttırmıştır. 20. yüzyıl başlarına kadar bölge Osmanlı kontrolünde kalmış ve nüfusun yüzde 90'ını Müslümanlar oluşturmuştur.

Filistin sorununun tarihsel gelişimine geçmeden öncelikle bazı kavramları açığa kavuşturalım. Siyonizm'e ismini veren Zion ya da Siyon Kudüs'te bulunan bazı tepelerin ismidir. Siyonizm ise dünyanın değişik coğrafyalarında dağınık olarak yaşayan ve başlarına birçok talihsiz olay gelmiş Musevilerin Siyon'a yani Kudüs ve Filistin coğrafyasına bir şekilde yerleşip devlet kurmalarını amaçlayan ve fazlasıyla dini öğeler de taşıyan siyasal projenin ismidir. Bu proje büyük devletlerin onayları doğrultusunda ve İkinci Dünya Savaşı sonrası yaşadıkları büyük travmanın etkisiyle hınçla dolan dünyanın çeşitli yerlerinde yaşayan Musevilerin propagandalarıyla adım adım gerçeğe dönüştürülmüş ve Filistin'de tartışmalı bir biçimde İsrail devleti kurulmuştur. Siyonizm düşüncesini yaratanlar aslına bakılırsa laik, akılcı düşüncedeki Avrupalı Museviler olmasına karşın bu plan dini öğelerle süslendirilmiş ve büyük devletlerin de desteğiyle hayata geçirilmiştir. Yani İsrail-Filistin sorunu medyada yansıtılmaya çalışıldığının aksine bir Musevi-Müslüman sorunu değil, bir siyasal sorundur ve dayanağı anti-emperyalist düşüncedir. Zaman içerisinde bu sorun Musevi-Arap, Musevi-Müslüman şekilleri almış olmasına karşın temeli itibariyle bir siyasal sorun olduğunu belirtmeliyiz. Problemin ne olduğunu doğru tanımlamak kuşkusuz çözüm yolunda bize yardımcı olacaktır. Her ne kadar bugün İsrail devletinin varlığını toptan reddetmek anlamına gelen anti-siyonizm gerçekçi bir seçenek olarak gözükmese de bunun Yahudi düşmanlığı anlamına gelen anti-semitizmle aynı şey olmadığını da belirtmek gerekir.

Anti-semitizm genel anlamıyla Sami ırkına duyulan nefreti anlatan bir terimdir. Burada hemen belirtelim Sami ırkı Arapları da kapsayan geniş bir ırk tanımı olmasına karşın günümüzde sadece Yahudi düşmanlığı anlamında kullanılmaktadır. Anti-semitizm köklerini Hz. İsa'nın çarmıha gerilmesinden ve genel olarak Avrupa'da ve Hristiyan dünyada Musevilere yapılan haksızlıklardan alır. Anti-semitizmin doruk noktası 19. yüzyıl sonları ve 20.

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

yüzyıl başları Avrupa'sıdır. 1894 yılında Dreyfus Olayı (Dreyfus Affair) olarak bilinen olayda Fransız Ordusuna mensup Yahudi bir subay haksız bir şekilde Alman devletine casusluk yapmakla suçlanmış ve olay bir Yahudi düşmanlığı propagandasına dönüştürülmüştür. Emile Zola gibi entelektüellerin çabaları sonucu (ki Zola bu olaydan sonra meşhur J'Accuse makalesini yazmıştır) Dreyfus'ün suçsuzluğu sonradan ortaya çıksa da Avrupa'da hızla güçlenen anti-semitizmin göstergesi olması adına çok önemli bir olaydır. Anti-semitizm, Nazizm ve Faşizm gibi sapık ideolojilerin güçlenmesiyle beraber Avrupa'nın gündemine oturmuş ve neredeyse tüm Avrupa'da etkilerini çeşitli şekillerde göstermiştir. En bilinen örnekleri tabii ki Nazi ve Faşist yönetimlerin kurduğu toplama kampları ve yaptıkları soykırımlardır. Her ne kadar böyle trajik bir geçmişe sahip olsalar ve İsrail devletini toptan yok sayan bir yaklaşıma haklı olarak tepki gösterseler de, Musevilerin günümüzde anti-semitizmle anti-siyonizmi aynı kefeye koymaları doğru bir tutum değildir. Anti-siyonizm tartışmalı bir şekilde kurulmuş olan İsrail devletine karşı çıkmak anlamında olup anti-semitizmle kesinlikle aynı anlamda değildir. Hatta Noam Chomsky gibi birçok Musevi entelektüelin anti-siyonist olduklarını biliyoruz.

Siyonizm'in çıkış noktasına baktığımızda Theodor Herzl isminin ön planda olduğunu görüyoruz. Bir Avusturya Yahudi'si olan Herzl, Der Judenstaat kitabının yazarı, Siyonist hareketin kurucusu ve 1897'de Basel'de düzenlenen Birinci Dünya Siyonist Kongresi'nin organizatörüdür. Özellikle Dreyfus Davası sonrası Avrupa'da artan anti-semitik düşünceyle mücadele yolları arayan Herzl, kongre sonrası diplomatik temaslara başlamış ve bir Musevi devleti kurmanın yollarını aramıştır. Bu uğurda dini öğeleri kullanan Herzl, zengin ancak çok çeşitli ülkelere dağılmış Yahudi işadamlarının da desteğini alarak bir çok önemli devlet adamıyla görüşmeler yapmıştır. 1901 yılında Sultan İkinci Abdülhamid'le de bir görüşme yapan Herzl, Osmanlı Devleti'nin borçlarının silinmesi karşılığı Filistin'i satın almak istemiş ancak Abdülhamid'in tepkisiyle karşılaşmıştır (Bu konuda Prof. Dr. Vahdettin Engin'in Pazarlık adlı yakın tarihli kitabına bakılabilir). Osmanlı kontrolündeki Filistin'e yerleşmenin imkânsız olduğunu anlayan Herzl, geçici Musevi yurdu olarak Kıbrıs ve Uganda seçenekleri üzerinde durmuştur. Ayrıca bu dönemde Herzl'in Avrupa'da büyük bir kampanya yürüttüğünü söyleyelim. Bu dönemde özellikle Orta Doğu coğrafyasında emperyalist emelleri olan ve Osmanlı'nın dağılmakta olan bir "hasta adam" olduğunu kavrayan İngiltere ile görüşmelerini sıklaştıran Herzl'in 1904'teki erken ölümü siyonizmin gelişmesine engel olmamıştır. 1890'lı yıllardan başlayarak Avrupalı Yahudilerin çeşitli şekillerde Filistin'e göç ettiklerini ve burada toprak satın aldıklarını biliyoruz. Ayrıca Osmanlı Devleti bunun önüne geçebilmek için çeşitli sınırlamalar getirmiş olmasına karşın siyonist göç devam etmiştir. Ancak siyonizmin ciddi bir siyasi projeye dönüşmesi ancak 1917 Balfour Deklarasyonu ile mümkün olmuştur. Balfour Deklarasyonu adıyla bilinen olay İngiltere Dış İşleri Bakanı Arthur James Balfour'un İngiltere Musevi cemiyeti lideri Lord Edmund de Rothschild'a yazdığı ve İngiltere'nin Filistin topraklarında bir Yahudi devleti kurulmasına sempatik baktığını açıklayan bir mektuptur. Bu mektup İngiltere'de finansal açıdan önemli bir konumda bulunan Haim Weizmann ve Lord Edmund de Rothschild liderliğindeki Yahudi cemaatinin başarılı bir propaganda çalışmasının ürünüdür.

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Birinci Dünya Savaşı sonrası Filistin'in Osmanlı kontrolünden çıkıp, İngiltere kontrolüne girmesi ve Fransa ile İngiltere'nin Sykes-Picot Antlaşması ile dağılmakta olan Osmanlı topraklarını paylaşması aynı döneme denk gelmektedir. İngiltere ve Fransa kontrolündeki Milletler Cemiyeti'nin Filistin'i İngiliz mandasına bırakması sonrası Musevi göçü hızlanmış ve aynı dönemde anti-siyonist hareket de kurulmaya başlanmıştır. Özellikle Nazizm'in ve anti-semitizmin Avrupa'da güçlenmeye başlaması 1930'larda büyük bir Musevi göçüne neden olmuş ve İngiltere'yi kısıtlama getirmeye zorlamıştır. Ancak illegal yollarla büyük göç devam etmiştir. 1936 yılındaysa artık kurulacağı anlaşılan Yahudi devletine karşı ilk büyük Arap isyanını görmekteyiz. Bu dönemde ABD tarihinin belki de en iyi niyetli başkanı Roosevelt'in Arap liderlerine Filistin'de bir İsrail devleti kurulmayacağı sözünü verdiğini görüyoruz. 1942 yılında New York'ta Biltmore Oteli'nde bir araya gelen Siyonist liderlerin Filistin'de bir Yahudi devleti kurulması konusunda somut bir plan ortaya koyduklarını görüyoruz (Biltmore Deklarasyonu). İkinci Dünya Savaşı sonrası 6 milyon Yahudi'nin Nazi ve Faşist zulmünde yok edildiği ortaya çıkınca Siyonizm yönünde rüzgârlar daha da kuvvetli esmeye başlamıştır. 1947 yılında Birleşmiş Milletler ABD başkanı Truman'ın bastırması sonucu Filistin'de bir Yahudi ve bir Arap devletinin kurulmasına karar verilmiştir. Kudüs ise Birleşmiş Milletler kontrolüne bırakılmıştır. 1940'larda dahi nüfus yoğunluğuna baktığımızda 1,2 milyon Arap'a karşılık yalnızca 600.000 Yahudi nüfusunun olduğunu görüyoruz. Ancak Siyonistler zaman içerisinde devam edecek göçlerle ve Arap nüfusun diğer ülkelere sürülmesiyle nüfus problemini çözeceklerini düşünmüşler orada yaşayan büyük Arap nüfusunu görmezden gelmişlerdir. Birleşmiş Milletler'in 1947 kararı Filistin'in yüzde 55'ini Yahudi devletine, yüzde 45'iniyse Arap devletine vermiştir. 1948 yılında İngiliz Ordusunun bölgeden tamamen çekilmesi sonrası 14 Mayıs 1948'de İsrail Devleti'nin kurulduğu ilan edilmiş ve bu açıklamadan 10 dakika sonra ABD bu devleti tanıdığını dünyaya duyurmuştur. Bu kararın ardından ilk büyük savaş 1948 Arap-İsrail Savaşı çıkmış ve İsrail yüksek teknolojisinin de etkisiyle topraklarını biraz daha genişletmiştir.

Sorunun tarihsel gelişimine devam etmeden siyonizmle ilgili Tamer Mayer'in "From zero to hero – Masculinity in Jewish nationalism" makalesine bir göz atalım. Mayer bu makalede siyonist söylemi incelemiş ve Herzl'in yazdıklarından siyonizmin nasıl ırkçı, seksist ve elitist olduğunu ortaya koymuştur. Makalesine Oslo Görüşmeleri'nin devam ettiği günlerde önemli bir İsrail gazetesi olan Yediot Aharonot'un bir haberiyle başlayan Mayer, Siyonist hareketle beraber değişen Musevi imajına ve söylemine dikkat çekmektedir. Bu haberde İsrail askerlerinin barış görüşmeleri nedeniyle ne kadar onurlarının kırıldığı ve mutsuz oldukları vurgulanmıştır. Mayer bunu Herzl ve arkadaşlarının oluşturduğu yeni "Muscle Jew (Kaslı Yahudi)" imajına bağlamaktadır. Herzl kitaplarında ve makalelerinde Yahudilerin aktif ve atletik olmamalarından dert yanmış ve 20. yüzyıla kadar hüküm sürmüş entelektüel ve ticari başarılarıyla dikkat çeken Yahudi imajının savaşçı Yahudi imajıyla değiştirilmesi için gayret göstermiştir. Bu nedenle çalışma kampları ve paramiliter tesisler inşa eden Siyonistler, İsrail'de de ilköğretimden

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

başlayarak askeri eğitimi okul müfredatına sokmuşlardır. Mayer'e göre Herzl ve arkadaşı Max Nordau'nun etkilendikleri Alman ulus-devlet yaratma sürecidir. Bu uğurda jimnastiğe büyük önem verilmiş ve sağlıklı, atletik bir Yahudi profili yaratılmaya çalışılmıştır. Bugün bu söylem İsrail'de hala devam etmektedir ve askerlik toplumda çok büyük saygı gören bir meslektir. Kadın ve erkeklere zorunlu olan (kadınlara 2, erkeklere 3 yıl zorunlu) askerliğin yanı sıra askeri üniformaların en sevilen ve tercih edilen hediyelerden biri olduğuna dikkat çeken Mayer, Herzl ve arkadaşlarını bu militarist söylemi yaratmakla suçlamaktadır. Bu noktada güçlü Yahudi imajının karşısında aptal, zayıf, irrasyonel Arap imajının yaratılması sürecinde Edward Said'in yazdıklarına bakmak gerekebilir.

1948 sonrası hızla güçlenen bir sosyalizm soslu Arap milliyetçiliği görmekteyiz Orta Doğu coğrafyasında. Özellikle Mısır devlet başkanı Cemal Abdülnasır'ın bu konuda çok başarılı olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Nasır, Filistin sorununa büyük önem vermiş ve bunu Birleşik Arap Cumhuriyeti'nin ve Arap dünyasının en önemli dış politika malzemesi yapmıştır. Bu dönemde İsrail'in bir emperyalist Batı uydusu olarak Orta Doğu'da kurulduğu düşüncesi Arap ülkelerinde hâkim olmuş ve İsrail'in kendi sınırları içerisinde yaşayan Araplara yönelik insanlık dışı tutumları eleştiri konusu olmuştur. Ayrıca Nasır'ın Sovyetler Birliği ile geliştirdiği iyi ilişkileri ve emperyalizme karşı Sovyet desteği aldığını belirtelim. 1956 yılında Süveyş Kanalı'nın millileştirilmesi neticesinde İsrail, Fransa ve İngiltere, Mısır'a savaş açmış ancak İsrail'e giden ticaret gemilerinin engellenmemesi koşuluyla ABD araya girerek savaşı durdurmuştur. 1956 Arap İsrail Savaşı sonrası İsrail topraklarını genişletmiş ve Birleşmiş Milletler kararına rağmen bu bölgelerden çekilmemiştir. 1950'ler Yaser Arafat'ın ilk kez ortaya çıktığı yıllar olarak da önemlidir. Bu dönemde Filistin'de sosyalist bir öğrenci lideri olarak sivrilen Arafat, Nasır'ın gayretleri sonucu anti-emperyalist Arap milliyetçiliği çizgisine kaymıştır. 1964 yılında Filistin Kurtuluş Örgütü'nün kurulmasıyla İsrail-Filistin sorununu çözmek için Arap devletleri bir kurtuluş formülü bulmaya çalışmışlardır. 1967 Altı Gün Savaşı adı verilen savaş çıkmış ve İsrail gelişmiş teknolojisi sayesinde bir hafta içerisinde Mısır ve Suriye'nin askerini gücünü büyük ölçüde yok etmiştir. İsrail, Golan Tepeleri, Sina Yarımadası, Gazze Şeridi ve Kudüs'ün önemli bölümlerini işgal etmiş ve bu topraklardan hala büyük ölçüde çekilmemiştir. Özellikle İsrail'in su ihtiyacına çözüm sağlayacak Golan Tepeleri'nin işgal edilmiş olması bu noktada anlamlıdır. 1973 yılında Yom Kippur Savaşı neticesinde İsrail kısa bir şok yaşamasına karşın savaşı kazanmış ve sınırlarını bir kez daha genişletmiştir. Bu savaş sonrası Arap devletlerinin büyük neticesinde 1973 Petrol Krizi (Opec Oil Crise) gündeme gelmiş ve korkuya kapılan Batılı devletler Yaser Arafat'ı konuşma yapmak ve soruna çözüm bulmak için Birleşmiş Milletler'e davet etmişlerdir. 1975 yılında Birleşmiş Milletler meşhur "Zionism is Racism (Siyonizm Irkçılıktır)" yasasını geçirmiş ancak sorunun çözümü için somut bir adım atılmamıştır. 1978 yılında Mısır devlet başkanı Enver Sedat'ın imzaladığı barış antlaşmasıyla (Camp David) olay diplomatik zemine oturmaya başlamış ve İsrail devletinin varlığı kabul edilmiştir. Ancak Lübnan İç Savaşı, İsrail'in saldırgan politikaları ve buna karşılık gelişen terör hareketleri sonucu gerginlik devam etmiş ve barış yolunda somut bir adım atılamamıştır.

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

1987 yılında Birinci İntifada'nın ilan edilmesiyle diplomatik yollarla haklarını savunamayan Filistin halkı yeni bir mücadele başlatmış ve İsrail zulmüne karşı ayaklanmışlardır. Yine bu dönemlerde Hamas'ın ortaya çıktığını ve Filistin sorununun hızla bir siyasal mesele olmaktan çıkıp bir dinler savaşı haline gelmeye başladığını fark ediyoruz. 1988 yılında Filistin Devleti ilan edilmesine karşın birçok dünya devleti tarafından resmi olarak tanınmamıştır. Bu dönemde İsrail'in endişeyle diplomatik temaslarını arttırmaya çalıştığını görüyoruz. Bu doğrultuda 1991 Madrid Konferansı ve sonrasında gelişen Oslo Görüşmeleri önemli gelişmelerdir. Yitzhak Rabin ve Yaser Arafat'ın Nobel Barış Ödülü almalarına da neden olan bu görüşmeler sonrasında ilk defa olarak iki devlet birbirini tanımış olmuş ve görüşmelere başlanmıştır. Ancak görüşmelerin detaylardan uzak ve nihai bir hedef belirlenmeden yapılmış olması başarı şansını azaltmış ve İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmeye yanaşmaması anlaşmayı imkânsız kılmıştır. Aynı dönemde Yitzhak Rabin'in de bir Musevi tarafından suikast sonucu öldürüldüğünü belirtelim. Shimon Peres ve Benjamin Netanyahu dönemlerinde barış şansı iyice azalmış, İsrail devleti daha da sert bir politika belirlemiş ancak İsrail İşçi Partisi lideri Ehud Barak'ın çabaları sonucu 2000 yılında Camp David'de yeniden barış görüşmeleri başlamıştır. Ancak 1980 yılından beri İsrail'in başkent kabul ettiği işgal altındaki Kudüs'ten çekilmek istemeyişi, Filistinli mültecilere yapılan uygulamalar ve ABD'nin askeri gücü bulunacak bir Filistin devletine izin vermemesi gibi birçok nedenle görüşmeler başarısız sona ermiş ve Ariel Sharon'un çalışmaları sonucu İkinci İntifada (El Aksa İntifadası) ilan edilmiştir.

İsrail-Filistin sorunu son yıllarda Gazze'ye uygulanan insanlık dışı abluka ve Türk hükümetinin buna yönelik -kanımca insani açıdan haklı ancak şekil açısından yanlış- sert muhalefeti nedeniyle ülkemizde de fazlasıyla gündemdedir. Bu hazin sorun ne yazık ki daha uzun yıllar çözüme uzak görünüyor. Özellikle de her iki tarafta da barışı değil savaşı tercih eden kişiler olduğu sürece. Her ne kadar genel olarak olayın suçlu tarafı sürekli olarak sivilleri de hedef alan şiddet uygulayan İsrail olarak gözükse de, olayı bir din savaşı haline getiren, sivilleri hedef alan terör metotları kullanan ve halkını bazı uygulamalarıyla baskı altına alan Hamas da olayın diğer sorunlu aktörü olarak karşımıza çıkmaktadır. Hamas ve diğer Arap aktörlerin meseleyi bir din-medeniyetler savaşı ekseninden çıkarması, kendi halkına İslam dini adına baskı yapmaktan vazgeçmesi ve Filistin Devleti'nin tanınması ve eski topraklarının en azından bir bölümünü kazanması adına meseleyi siyasal-ideolojik mücadele temelinden götürmesi daha makul bir seçenek olarak karşımıza çıkıyor.

iletisim@politikadergisi.com **[2]**

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı

Yorumlar

- Dış Siyasa [3]
- Güncel [4]
- Tarih [5]
- Terör [6]

Kaynak URL (*29/03/2024 - 08:46* tarihinde yazdırıldı):
https://politikadergisi.com/makale/israil-filistin-sorunu

Bağlantılar:
[1] https://politikadergisi.com/pd-uye/ozan-ormeci
[2] mailto:iletisim@politikadergisi.com
[3] https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa
[4] https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/guncel
[5] https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/tarih
[6] https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/teror

Bu sitedeki içeriklerin izinsiz alınması, kopyalanması, başka bir imza ile izinsiz ve "kaynak gösterilmeden" yayınlanması kesinlikle yasaktır. Tam bağlantıyı (link) ve yazar / çizer adını kaynak göstermek şartıyla, alıntı